

Інвестиційне забезпечення економічного розвитку

Предметом дослідження є механізм активізації інвестиційних процесів в економіці.

Мета дослідження – формування умов для прискорення інвестиційних процесів за обсягами та результатами для темпів зростання національної економіки.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи: порівняльного аналізу, логіко–структурний, аналітичний; системний.

Результати роботи. У статті проаналізовано взаємозв'язок макроекономічних умов, обсягів інвестицій та темпів зростання ВВП, сформовано умови трансформації обсягів інвестицій в економічний розвиток.

Галузь застосування результатів. Економіка та управління національним господарством, методи і механізми регулювання економічних процесів та їх ефективність.

Висновки. Українська економіка має нестабільний характер, уразлива до економічних спадів (2009, 2014–2015 рр.), має незначні (2,5–3% на рік) післякризові темпи відновлення ВВП, потребує активних і значних інвестицій в розвиток. Державна інвестиційна політика потребує більшої ефективності: макрофінансова стабільність, випереджаюче зростання доходів населення (стимулюючи сукупний попит), захист майнових прав інвестора, сприяння місцевої влади інвесторам (новим робочим місцям). Очікуваний результат – вдвічі більший приріст ВВП на одиницю інвестиційних витрат, зростання частки валового нагромадження до 25 % ВВП.

Ключові слова: економічний розвиток, державне регулювання, інвестиції, макроекономічні умови.

СЕРГЕЄВ С.А.,

ЦУКІН Б.М.

Инвестиционное обеспечение экономического развития

Предметом исследования является механизм активизации инвестиционных процессов в экономике.

Цель исследования – формирование условий для ускорения инвестиционных процессов по объемам и результатам для темпов роста национальной экономики.

Методы исследования. В работе использованы общенаучные и специальные методы: сравнительного анализа, логико–структурный, аналитический, системный.

Результаты работы. В статье проанализировано взаимосвязь макроэкономических условий, объемов инвестиций и темпов роста ВВП, сформированы условия трансформации инвестиций в экономическое развитие.

Сфера использования результатов. Экономика и управление национальным хозяйством, методы механизмы регулирования экономических процессов и их эффективность.

Выводы. Украинская экономика имеет нестабильный характер, уязвима для экономических спадов (2009, 2014–2015 гг.), имеет недостаточные (2,5–3% в год) послекризисные темпы восстановления ВВП, нуждается в активных и значительных инвестициях в развитие. Государственная инвестиционная политика требует большей эффективности: макрофінансова стабільність, опережающий рост доходов населения (стимулирующий совокупный спрос), защита имущественных прав инвесторов, содействие местной власти инвесторам (новым рабочим местам). Ожидаемый результат – вдвое больший прирост ВВП на единицу инвестиционных затрат, рост доли валового накопления до 25 % ВВП.

Ключевые слова: экономическое развитие, государственное регулирование, инвестиции, макроэкономические условия.

Investment support for economic development

The subject of the study is the mechanism of activation of investment processes in the economy.

The purpose of the study is to create conditions for accelerating investment processes in terms of volumes and results for the growth rates of the national economy.

Research methods. The paper uses general scientific and special methods: comparative analysis, logical-structural, analytical; systemic.

Results of work. The interconnection of macroeconomic conditions, volumes of investments and GDP growth rates are analyzed in the article, the conditions for the transformation of investment volumes into economic development are formed.

The field of application of results. Economics and management of the national economy, methods and mechanisms of regulation of economic processes and their effectiveness.

Conclusions The Ukrainian economy is unstable, vulnerable to economic downturns (2009, 2014–2015), has small (2.5–3% per year) post-crisis GDP growth rates, requires active and significant investment in its development. State investment policy requires more efficiency: macro-financial stability, faster growth of household incomes (stimulating aggregate demand), protection of investor's property rights, promotion of local authorities to investors (new workplaces). Expected result is double the increase of GDP per unit of investment expenses, growth of the share of gross accumulation up to 25% of GDP.

Key words: economic development, state regulation, investments, macroeconomic conditions.

Постановка проблеми. В Україні постійно з різною результативністю здійснюються кроки для покращення інвестиційного середовища країни. Однак, у цілому, стимулюючий ефект від державного регулювання в цій сфері залишається низьким, що відображається на низьких темпах зростання ВВП країни (2,3–2,5 відсотків у 2016–2017 рр.). Невисокою є інвестиційної привабливості країни та її регіонів для іноземних інвесторів. Низька інвестиційна привабливість України стримує модернізацію її економіки, проведення невідкладних реформ, вихід із глибокої системної кризи 2014–2015 років та подолання структурних диспропорцій в економіці.

Державна інвестиційна політика має бути суттєво посилена в різних напрямках, в тому числі і за рахунок стабільних макроекономічних умов, прямих форм участі держави в інвестиційних проектах і непрямих методів створення пільгових режимів для інвесторів. Потрібна нова модель поєднання інвестиційних і інноваційних напрямів розвитку національних товаровиробників, реально працююча система юридичного захисту інвестуючих підприємств.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженнями взаємодії інвестиційних процесів та макроекономічного середовища, їх взаємовпливу, найбільш оптимального співвід-

ношення, забезпечення максимально сприятливих умов для розвитку економіки, особливостями їх функціонування в умовах різних типів економік (особливо перехідних) займалися такі вчені як В. Борейко [2], Л. Войшвілло [8], В. Геєц [3], С. Параконний [8], М. Коденська [5], В. Кудряшова [6], М. Крупка [7], І. Шпанковський [8], О. Шилової [9] та інші. Проте, невирішеними в деталях залишається питання забезпечення оптимальної для розвитку державної економічної політики, рекомендації щодо кількісних пропорцій, грошово-кредитних, бюджетних, конкретно соціальних параметрів.

Виклад основного матеріалу. Успішна економічна політика держави має забезпечувати результат: зростання ВВП, доходів населення, фінансову стабільність, екологічну безпеку. Інвестиції (фінансовий ресурс як виробничий фактор) є головним інструментом впливу на ВВП, але не безпосередньо, а через поведінку потенційних інвесторів, які володіють фінансовим ресурсом. Державна політика має створювати мотивацію до використання ресурсу інвестиційним чином.

Економічна політика, практично, є способом впливу, коригування ринкового механізму розподілу доходів за допомогою фінансової політики (прогресивного оподаткування) без обмеження права підприємця до інвестування; реалізація соціальної політики, спрямованої на забезпечен-

ня мінімального прожиткового мінімуму; захист природних ресурсів від хижацького використання [11, с. 319–320].

В. Геєць обґрунтував, що для забезпечення економічного зростання України «... необхідно насамперед переспрямувати бюджетні витрати зі споживання на нагромадження шляхом підвищення їх інвестиційної складової за рахунок кратного збільшення фінансування інфраструктурних проєктів (без чого неможливий подальший розвиток економіки і зростання майбутніх доходів держави) замість здійсненого секвестру за рахунок, як уже зазначалося, скорочення капітальних витрат» [3, с. 7].

На думку В. П. Кудряшова, «для формування господарського комплексу, який буде здатний наблизитися до рівня розвитку країн, Україна потребує значного збільшення обсягу інвестицій та забезпечення їх раціональної структури [6, с. 49]. М. І. Крупка, вважає, що «ефективні економічні перетворення неможливі без створення сучасного фінансового сектора, який би мобілізував для господарства інвестиційні ресурси» [7, с. 406]. Значення інвестицій для економічного розвитку є, за визначенням, монополюючим. Інші виробничі фактори (ресурси) діють через інвестиційну діяльність і забезпечують свій результат через наступне за інвестиціями виробництво товарів і послуг.

Інвестиційне середовище є системним поняттям, яке поєднує дію практично всіх сфер економічної політики. С. Параконний під інвестиційним забезпеченням розуміє всі види майнових і інтелектуальних цінностей, що вкладаються в економічні види діяльності, в результаті якої створюється дохід, або досягається соціальний ефект [9]. До таких цінностей відносяться кошти, цільові банківські внески, паї, акції та інші цінні папери; рухоме і нерухоме майно; майнові права та інші інтелектуальні цінності; незапатентована технічна документація, необхідна для організації виробництва; права користування землею, водою, ресурсами, будівлями, устаткуванням, а також інші майнові права та ін. цінності. Інше бачення інвестиційного середовища: це система заходів для концентрації та реалізації інвестицій і вибору раціональних методів управління у сфері інвестування [4]. Іноді інвестиційне середовище зужується до фінансового забезпечення, як сукупність умов, ресурсів і заходів, необхідних для здійснення інвестиційного процесу [4].

О.Ю. Шилова під інвестиційним забезпеченням економічного розвитку розуміє підсистему організаційно–економічного забезпечення, призначену для покриття витрат виробничого характеру і накопичення з метою нарощення обсягів виробництва і реалізації продукції, ресурси якої формуються з дотриманням принципів довгостроковості, оптимальності, альтернативності [9]. М.І.Кісіль під «інвестиційним забезпеченням» розуміє крім джерел фінансування інвестицій також сукупність умов, ресурсів, економічних механізмів, важелів і заходів, необхідних для забезпечення нормального (заданого) перебігу інвестиційних процесів [9].

Державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється шляхом прямого (адміністративно–правового) та непрямого втручання в інвестиційну діяльність. Пряме державне регулювання включає: фінансування бюджетних капітальних інвестицій, прийняття законів та інших нормативно–правових актів, що регулюють інвестиційну діяльність; проведення державної експертизи інвестиційних програм та проєктів. фінансової допомоги окремим регіонам і галузям.

Непряме державне регулювання інвестиційної діяльності забезпечує: соціальна, грошово–кредитна; бюджетно–податкова, амортизаційна, інноваційна, зовнішньоекономічна політика, яка впливає на поведінку інвесторів, але не змушує їх виконувати певні дії, які не є їх пріоритетами.

Певними завданнями інвестиційної політики держави є сприяння збільшення обсягів інвестиційних ресурсів, ефективного їх використання, зростання внутрішніх джерел фінансування розвитку підприємств, розвиток інфраструктури територій, структурна перебудова, енергоефективність, ресурсозбереження, екологічна безпека. Реалізується це через розвиток інфраструктури для інвесторів, надання пільг; впровадження інноваційного досвіду, умови для іноземних інвесторів та підприємств з іноземними інвестиціями; інструменти сприяння органів влади прибутковому функціонуванню капіталів.

Системність і складність взаємозв'язків інвестиційної діяльності і макроекономічних умов для інвестицій наведена на рис. 1.

Правова система України складається з комплексу законів та інших нормативно–правових актів, що регулюють відносини в інвестиційній сфері, в тому числі перших Законів України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від

Рисунок 1. Схема макроекономічних впливів на інвестиційну діяльність

10.09.1991 р. №1540а–XII та «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. №1560–XII [1].

Основне спрямування Закону України «Про інвестиційну діяльність» полягає у забезпеченні рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності; ефективному інвестуванні економіки України, встановлює загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України [1]. Особливістю вже накопиченого інвестиційного законодавства є дія суміжних норм господарського, податкового, митного, валютного, цивільного, земельного, фінансового, банківського законодавства, про підприємництво, інноваційну діяльність, приватизацію. В цілому треба вважати нормативно-правову базу інвестиційної діяльності сформованою, але окремі аспекти потребують вдосконалення з урахуванням наявних проблем.

За досліджені в цій статті 2011–2016 роки (з урахуванням кризових 2014–2015 років) валовий внутрішній продукт України впав на 8,8 відсотків. За три післякризові 2016–2018 рр. ВВП вже виріс на 8 відсотків. По різному вели себе інвестори в ці роки.

Капітальні інвестиції за 6 років практично не змінилися (реальний індекс становить 100,3

відсотка), а в останні три роки активно зростали із середньорічним темпом у майже 16 відсотків. Цей позитивний результат свідчить про відновлення інвестиційної мотивації корпоративного сектору економіки. Але питома вага капітальних інвестицій у валовому внутрішньому продукті залишається низькою (13,8 відсотка у 2017 році). І не відбувається повноцінної трансформації капітальних інвестицій у зростання ВВП, що говорить про певне зниження ефективності інвестиційних проектів.

В таблиці 1 наведено динаміку обсягів капітальних інвестицій та інших пов'язаних макропоказників, які характеризують загальну інвестиційну ситуацію в національній економіці за останні 6 років.

У кризові 2014–2015 роки всі макропоказники суттєво погіршилися, а капітальні інвестиції почали падати ще з 2013 року і криза із спадом обсягів в інвестиційній сфері тривала три роки, але докризові обсяги відновилися вже у 2016 році. Загалом, динаміка обсягів інвестицій значно активніша ніж у ВВП: у сприятливі роки темпи зростання інвестиції в 2–3 рази перевищують темпи зростання ВВП, на кризові спади обсягів виробництва – реагують значно більшим зниженням.

Таблиця 1. Зміни інвестицій та потенційних факторів впливу за 2011–2013 рр.

Показники–індикатори факторів впливу на інвестиції	2011 р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015 р.	2016 р.
Індекс капітальних інвестицій, % до попереднього року	118,8	108,5	88,9	75,9	98,3	118,0
Реальний валовий внутрішній продукт (у цінах попереднього року), %	105,5	100,2	100,0	93,4	90,3	102,3
Питома вага капітальних інвестицій у ВВП, %	18,4	19,4	17,3	14,2	13,5	15,5
Індекс зростання приросту ВВП на одиницю капітальних інвестицій, %	89,0	92,3	112,5	123,1	91,9	86,7
Рентабельність операційної діяльності, %	5,9	5,0	3,9	–4,1	1,0	7,4
Індекс споживчих цін (до попереднього року), %	108,0	100,6	99,7	112,1	148,7	113,9
Питома вага активної частини (машини, транспортні засоби, інженерні споруди) у всіх капітальних інвестиціях, %	61,5	61,0	58,4	58,9	56,8	63,3
Індекс прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал) в економіці України, % до попереднього року	116,4	106,2	107,3	103,9	75,8	88,8
Індекс зростання машинобудування, %	125,6	123,8	80,7	72,6	74,1	109,4

Джерело: Держстат

Практично всі показники, наведені в таблиці 1, є індикаторами макроекономічних процесів, які впливають на інвестиційні процеси, або характеризують їх ефективність. Їх взаємний вплив на інвестиційне середовище систематизовано на рис. 2. Значна циклічність і подібність наведених трендів свідчить про значну залежність між обсягами інвестицій і макроекономічними параметрами.

1. Суттєве перевищення темпів інвестицій над темпами ВВП свідчить про зниження цільових завдань розвитку підприємств, можливо через невизначеність перспектив вирішення військового конфлікту з Росією. Можливо, це має місце через неоптимальну структуру капітальних інвестицій – в активну частину (машини, обладнання, інженерні споруди, транспортні засоби) основного капіталу спрямовується лише 57–63 відсотка всіх інвестицій.

2. Низька операційна рентабельність підприємств (5–7 відсотків) говорить про недостатність прибутків підприємств, які є головним джерелом інвестицій (за структурою фінансових джерел для інвестицій власні кошти дають до 75 відсотків капітальних інвестицій). І цей макроекономічний параметр важко змінюється на краще. Буде добре, якщо середньостроковій перспективі рентабельність зросте до 12 %, а частка збиткових підприємств складе менше 18 відсотків від кількості усіх підприємств.

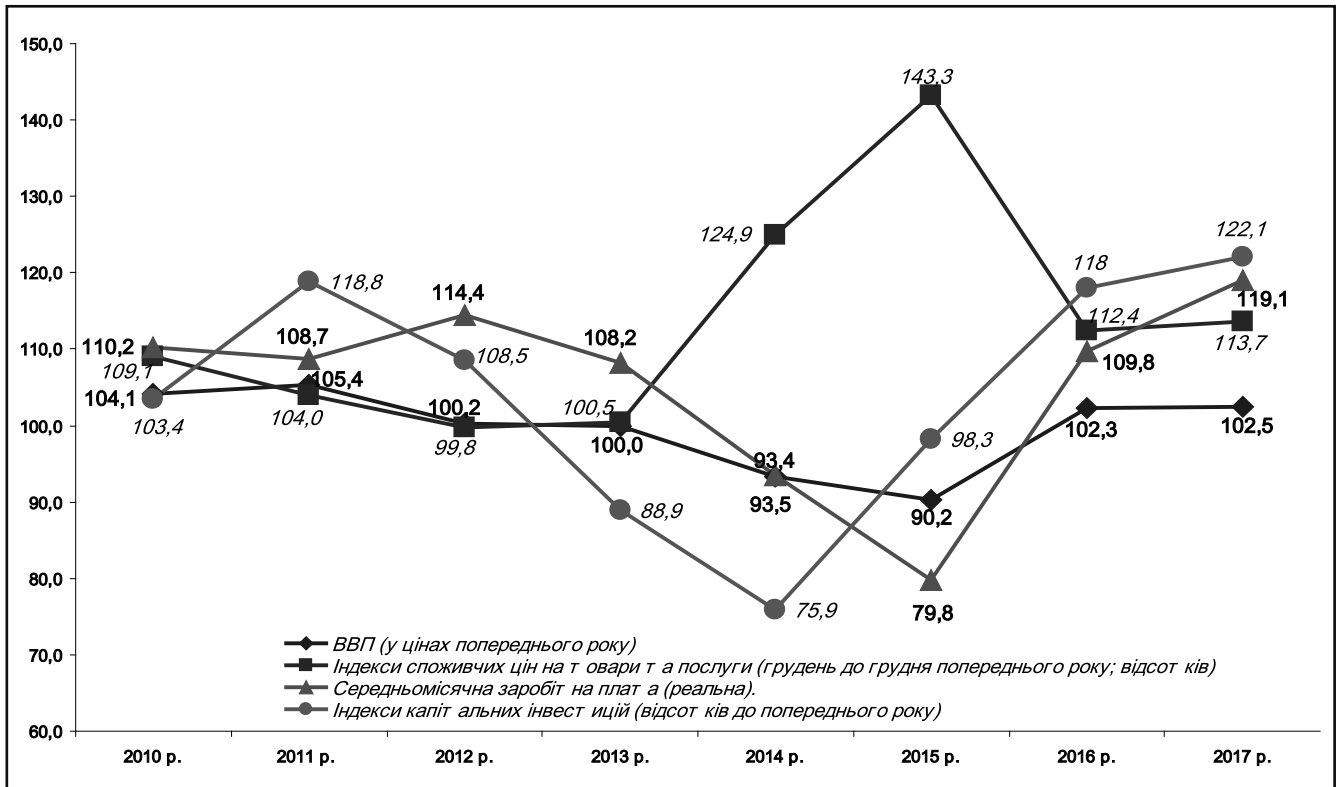
3. Від обсягів капітальних інвестицій залежать темпи розвитку галузей машинобудування, які виробляють матеріальну форму інвестованого капі-

талу і які, як правило, перевищують темпи зростання (чи зменшення) обсягів інвестицій (табл. 1).

4. Залишається низькою на рівні до 3 відсотків частка іноземних інвестицій в загальних обсягах інвестицій. Через хронічні проблеми низької інвестиційної привабливості української економіки для іноземних інвесторів (недосконала юридична захищеність майна інвесторів, випадки рейдерства, корупції, фінансова нестабільність, різкі коливання валютного ринку, загрози необслуговування державного зовнішнього боргу) частка іноземних інвесторів в інвестиціях в середньостроковій перспективі не зросте до більше ніж 5%.

5. Інвестиційно–привабливими для інвесторів є швидко зростаючі економіки. Нажаль, темпи українського ВВП цим параметрам не відповідають. Також, ділова активність в економіці характеризується розвитком промисловості, обсягами експорту товарів і послуг, зростанням сукупного попиту (обсяги реальних доходів населення). Темп зростання реальної середньомісячної заробітної плати в цілому свідчить про вибір населення між споживанням і накопиченням і очікуваним впливом на обсяги інвестицій. В українській економіці реальна зарплата в некризові роки завжди випереджала зростання ВВП в 2–3 рази. Цей параметр буде діяти і в прогнозованому періоді, а зростання доходів населення є стабільним фактором впливу на інвестиції.

6. Державна політика останніх трьох років щодо підвищення тарифів та цін на товари та послуги

Рисунки 2. Макроекономічні та інвестиційні тенденції за 2010–2017 рр.

ги державних монополій, особливо ціни на природний газ, веде до зміни структури споживання домашніх господарств. Зменшується частка купівлі товарів та послуг, що веде до зменшення обсягів сукупного попиту, діє проти політики економічного зростання і стимулювання інвестиційної діяльності.

7. Інфляція, особливо підвищена до 12–14 відсотків, яка має місце в українській економіці, системно впливає на макросередовище і інвестиційну діяльність. Висока інфляція означає фінансову незбалансованість державних фінансів і фінансову нестабільність. Особливо, якщо НБУ визначивши таргетування інфляції головною метою своєї політики не може її зменшити (за фактом) до задекларованих 5–6 відсотків.

Інвестиційні процеси знаходяться під впливом комплексу різноспрямованих чинників впливу, які будуть діяти в майбутньому. В середньостроковій перспективі варто очікувати продовження тих тенденцій, які вже діють в економіці в післякризовий період. Темпи зростання ВВП складуть 3–4 відсотка на рік, зростання капітальних інвестицій — 6–8 відсотків. Ця різниця в темпах буде поглинатися недостатньою ефективністю інвестиційних проектів і наявною міжгалузеву структурою економіки.

Висновки

У післякризові 2016–2018 роки наявні темпи зростання ВВП залишаються низькими (2,3–2,9 відсотка на рік) через залишкові несприятливі умови для швидкого розвитку і повноцінних (на рівні 25–30 відсотків ВВП) обсягів капітальних інвестицій.

При умові досягнення оптимальних макроструктурних пропорцій, які вже мали місце у дослідженому періоді 2010–2017 рр. потенційно можливі інвестиції могли б бути більшими за наявні на 30–40 відсотків, що дало б додаткове зростання ВВП на 20 відсотків на рік при оптимістичних сценарних умовах і до 10 відсотків при песимістичних умовах.

Серед комплексу досліджених чинників, які впливають на обсяги капітальних інвестицій найбільш критичними є макрофінансова нестабільність (висока інфляція, рухливий валютний курс, загроза дефолту через обслуговування зовнішнього державного боргу, надвеликі бюджетні витрати на обслуговування боргу), висока вартість кредитних ресурсів, низька захищеність прав інвесторів, в тому числі іноземних, військово-політична ситуація в країні. Останній фактор найменше залежить від уряду і буде впливати на інвестиційну активність в країні в довгостроковому періоді.

Головним джерелом інвестицій є власні кошти підприємств, які залежать від їх фінансового стану. Поки що майже третина підприємств показує в звітах збитки. Прямі іноземні інвестиції становлять менше 5 відсотків капітальних інвестицій через юридичну незахищеність та несприятливі макрофінансові умови країни. До завершення банківської кризи, встановлення тривалої фінансової стабільності (це 4–5 років), збалансування боргових загроз в бюджетній політиці буде залишатися низькою і можливість використання кредитного ресурсу (частка кредитного джерела інвестицій не перевищує 10 відсотків від всіх інвестицій).

Одним з варіантів активізації інвестиційного забезпечення високих темпів економічного розвитку є перехід від пасивної політики державного впливу (лише через створення макроекономічних умов та дерегуляцію підприємницької діяльності, що не дає очікуваних результатів вже 25 років) до активної адресної, орієнтованої на супроводження і підтримку великих і середніх інвестиційних проєктів, безпосередню роботу уряду, особливо «галузевих» міністерств з великим і середнім бізнесом, який не очікує покращень, а реалізує проєкти свого розвитку та інвестицій. Таку політику можна вважати «проєктноорієнтованою» і такою, що може вплинути на інвестиційну активність власників бізнесу.

В середньостроковій перспективі важливим ресурсом інвестицій можуть стати бюджетні проєкти при умові зниження боргового навантаження на бюджетні видатки до 15–20 відсотків. Реальним є зростання частки державного та місцевих бюджетів в інвестуванні до 15 відсотків від загальних обсягів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 19 вересня 1991 р. №1560–XII [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua — [Назва з екрана].
2. Борейко В. І. Інвестиційне забезпечення економічного розвитку України / В. І. Борейко // Вісник економічної науки України. — 2018. — № 1 (34). — С. 13–16.
3. Геєць В. М. Посткризові перспективи та проблеми розвитку економік України й Росії (макроекономічний спектр) / В. М. Геєць // Фінанси України. — 2011. — № 3. — С. 3–18.
4. Капітанець Ю.О. Інвестиційне забезпечення / Ю.О. Капітанець // Інноваційна економіка. — №5. — 2010. — с. 141–144.

5. Коденська М.Ю. Мотиваційні чинники інвестиційного забезпечення розвитку промислового виробництва / М.Ю. Коденська // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. — 2013. — № 2. — С. 62–66.

6. Кудряшов В. П. Державна підтримка економічного зростання в Україні / В. П. Кудряшов // Фінанси України. — 2009. — № 9. — С. 42–53.

7. Крупка М. І. Фінансово–кредитні механізми інноваційного розвитку економіки України / М. І. Крупка. — Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2001. — 608 с.

8. Параконний С.В. Напрями інвестиційного забезпечення розвитку економічного потенціалу підприємства / С.В. Параконний, Л.В. Войшвілло, І.В. Шпанковський // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля: наук. журнал. — Луганськ, 2011. — № 11(153), ч.1. — С. 51–58.

9. Шилова О.Ю. Інвестиційне забезпечення розвитку підприємства / Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля: наук. журнал. — Луганськ, 2012. — № 11(182), ч.1. — С. 19–26.

10. Щукін Б. М. Інвестиційна діяльність / Б. М. Щукін. — К. : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 1998. — 65 с.

11. Юхименко П. І. Історія економічних учень: підручник / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. — К.: Знання, 2005. — 583 с.

References

1. Ukrainian Government (1991), On the investment activity, Law of Ukraine, No. 1560– XII, available at: www.zakon.rada.gov.ua / title screen.
2. Boreyko V. (2018) «Investment provision of economic development of Ukraine», Bulletin of Economic Science of Ukraine, № № 1 (34), pp. 13–16.
3. Heyets V (2011) «Post–crisis prospects and problems of Ukrainian and Russian economy development (macroeconomic spectrum)», Finance of Ukraine, № 3. — pp. 3–18.
4. Kapitanets Y. (2010), «Investment allowance of farmer’s enterprises, Ukrainian Scientific Production Journal», Innovative Economy, No.5, pp. 141–144.
5. Kodens’ka, M.Yu. (2013), «Motivational factors of investment support for the development of industrial production», Visnyk Akademii pratsi i sotsial’nykh vidnosyn Federatsii profspilok Ukrainy, №. 2, pp. 62–66.
6. Kudryashov V. (2009) «State support of economic growth in Ukraine», Finance of Ukraine, № 9, pp. 42–53.

7. Krupka M. (2001) «Financial–credit mechanisms of innovative development of the Ukrainian economy», Publishing Center of the Ivan Franko National University of Lviv, 608 p.

8. Parakonnyj, S.V. Vojshevillo, L.V. Shpankovs'kyj, I.V. (2011), «Areas of investment support for the development of the economic potential of the enterprise», Visnyk Skhidnoukrains'koho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Dalia: nauk. zhurnal, Luhans'k, №. 11 (153), ch.1, pp. 68–76.

9. Shilova O. (2012) «Investment support for enterprise development Visnyk Skhidnoukrains'koho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Dalia: nauk. zhurnal, Luhans'k, №11(182), ch.1. – pp. 19–26.

10. Shchukin B. M. (1998), Investment activity, 1st ed., Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv. – 65 P.

11. Ekumenenko P. (2005) History of Economic Students: Textbook, Knowledge, Kyiv.– 583 P.

Дані про автора

Сергєєв Сергій Олексїєвич,

аспірант, Державний науково–дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

б–р Дружби народів, 38, м. Київ, 01103, Україна

Щукин Борис Миколайович,

к.э.н., с.н.с, провідний науковий співробітник відділу модернізації механізмів управління економікою Державний науково–дослідний інститут інформатизації та

моделювання економіки Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

e–mail: boris.schukin@gmail.com

Данные об авторе

Сергеев Сергей Алексеевич,

аспирант, Государственный научно–исследовательский институт информатизации и моделирования экономики Министерство экономического развития и торговли Украины

Щукин Борис Николаевич,

к.э.н., с.н.с, ведущий научный сотрудник отдела модернизации механизмов управления экономикой Государственный научно–исследовательский институт информатизации и моделирования экономики Министерство экономического развития и торговли Украины

e–mail: boris.schukin@gmail.com

Data about authors

Sergei Sergeev,

Graduate of State Scientific Research Institute of Informatization and Economic Modeling, Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine.

Boris Schukin,

Ph.D., Senior Researcher, Leading Researcher, Department of Modernization of Economic Management Mechanisms and State Research Institute of Informatization and Modeling of the Economy Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine.

e–mail: boris.schukin@gmail.com

УДК 336.145.2

DOI: 10.5281/zenodo.2537334

РАДЕЛИЦЬКИЙ Ю.О.,

ПЕЛЕХАТИЙ А.О.

Оцінка особливостей формування видаткової політики місцевих бюджетів у соціальній сфері

Предметом дослідження є наукові та практичні засади видаткової політики місцевих бюджетів у соціальній сфері.

Метою дослідження є особливості проведення соціальних видатків в умовах реформи місцевого самоврядування.

Методи дослідження. У роботі використано методи логічного узагальнення, аналізу, порівняння та синтезу, графічні та графоаналітичні методи.

Результати роботи. У статті проаналізовано видатки місцевих бюджетів у соціальній сфері та досліджено їх зміни із початком реформи місцевого самоврядування.

Галузь застосування результатів. Формування видаткової частини місцевих бюджетів у соціальній сфері. Використання аналітичних матеріалів при реформуванні охорони здоров'я, освіти та соціального забезпечення.